

ÎNCHEIERE

22 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând cererea de recuzare depusă de Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva de la examinarea recursului depus Comisia Electorală Centrală, împotriva hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererile de chemare în judecată depuse de Blocul electoral „RENATO USATÎI”, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”, Partidul Politic „Alianța pentru Unirea Românilor”, Partidul Politic „Democrația Acasă”, Partidul Politic Partidul Acasă Construim Europa „PACE” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoane terțe Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova privind anularea Hotărârii nr. 4966 din 05 iunie 2021 și Hotărârii nr. 4974 din 08 iunie 2021 adoptate de Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova și obligarea la emiterea actului administrativ,

c o n s t a t ă:

La 06 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Caciuc Gheorghe, reprezentant cu drept de vot consultativ al Blocului electoral „RENATO USATÎI” a depus la Curtea de Apel Chișinău, cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021, „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, în partea punctului 1 din dispozitivul hotărârii, conform anexei în număr de 139 secții de votare (f.d.1, 2-7, vol. I, dosar nr. 3-74/21).

La 08 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.105, vol. I), Caciuc Gheorghe, reprezentant cu drept de vot consultativ al Blocului electoral „RENATO USATÎI” a depus cerere privind completarea cerințelor din acțiune, solicitând admiterea cererii de completare, emiterea unei hotărâri privind obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre de modificare a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, prin majorarea numărului de secții de votare în număr de 190 secții, în conformitate cu avizele consultative emise de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și prevederile art. 30 alin. (2) și art. 31 alin. (3) din Codul electoral (f.d.106-107, vol. I).

La 09 iunie 2021, Caciuc Gheorghe, reprezentant cu drept de vot consultativ al Blocului electoral „RENATO USATÎI” a depus la Curtea de Apel Chișinău, cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Guvernului Republicii Moldova, solicitând anularea în tot a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.4974 din 08 iunie 2021, pentru modificarea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021,, Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, obligarea Comisiei Electorale Centrale să adopte hotărâre de modificare a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, prin majorarea numărului de secții de votare în număr de 190, în conformitate cu avizele consultative emise de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și prevederile art. 30 alin. (2), art. 31 alin. (3) din Codul electoral (f.d.3-11, vol. VII, dosar nr. 3-85/21).

Pe parcursul judecării cauzei, Caciuc Gheorghe, reprezentant cu drept de vot consultativ al Blocului electoral „RENATO USATÎI” a depus cerere de concretizare a pretențiilor din cererea de chemare în judecată depusă la 06 iunie 2021 și din 09 iunie 2021. Astfel, referitor la cererea de chemare în judecată privind contestarea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 05 iunie 2021, reclamantul a renunțat la pretenția privind anularea Hotărârii nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, în partea punctului 1 din dispozitivul hotărârii, iar pretenția cu nr. 2 din cererea privind completarea cerințelor din acțiune din 08 iunie 2021 fiind concretizată, și anume, solicitând obligarea Comisiei Electorale Centrale să adopte Hotărâre de modificare a punctului 1 din dispozitivul Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, prin majorarea numărului secțiilor de votare în număr de 191 secții de votare, în conformitate cu avizele consultative emise de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și prevederile art. 30 alin. (2), art. 31 alin. (3) din Codul electoral.

Pretenția nr. 3 din cererea de chemare în judecată privind contestarea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 08 iunie 2021, a fost concretizată, și anume, fiind solicitată obligarea Comisiei Electorale Centrale să adopte Hotărâre de modificare a punctului 1 din dispozitivul Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile

parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, prin majorarea numărului secțiilor de votare în număr de 191 secții de votare, în conformitate cu avizele consultative emise de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și prevederile art. 30 alin. (2), art. 31 alin. (3) din Codul electoral (f.d.78-79, vol. II).

La 07 iunie 2021, Mihailov-Moraru Veronica, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a depus la Curtea de Apel Chișinău, cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, solicitând anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 și obligarea Comisiei Electorale Centrale să adopte hotărâre „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, cu respectarea rigorilor prevăzute de art. 30 alin. (2) și art. 31 alin. (3) din Codul electoral (f.d.1-14, vol. II, dosar nr. 3-75/21).

Prin încheierea din 07 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău acțiunea depusă de Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a fost transmisă spre soluționarea chestiunii privind conexarea cauzei nr. 3-75/21 cu cauza nr. 3-74/21, într-o singură procedură (f.d.56-58, vol. II, dosar nr. 3-75/21).

La 09 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.148, vol. I), Mihailov-Moraru Veronica, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a depus cerere de modificare a obiectului acțiunii și de completare a pretențiilor din cererea inițială, solicitând anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 și a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4974 din 08 iunie 2021, obligarea Comisiei Electorale Centrale să adopte hotărâre „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, cu respectarea rigorilor prevăzute de art. 30 alin. (2) și art. 31 alin. (3) din Codul electoral, în număr de 198 de secții în conformitate cu anexa la demersul reclamantului înaintat Comisiei Electorale Centrale la 17 mai 2021 (f.d.143-148, vol. I).

La 16 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.96, vol. III), Mihailov-Moraru Veronica, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a depus cerere de completare a temeiurilor din acțiunea inițială depusă la 07 iunie 2021 și cea de modificare din 09 iunie 2021, fiind completate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. e) și art. 224 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ (f.d.97-98, vol. III).

La 07 iunie 2021, Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” a depus la Curtea de Apel Chișinău, cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, solicitând anularea parțială a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021, ca fiind ilegală în partea constituirii secțiilor de votare în străinătate în număr de 139 ca fiind nejustificată, în raport cu numărul real necesar și obligarea Comisiei Electorale Centrale să constituie 300 de secții de votare pentru cetățenii care își exercită votul peste hotarele Republicii Moldova (f.d.1-4, vol. III, dosar nr. 3-77/21).

La 07 iunie 2021, Cobîșenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al

Partidului Politic „Partidul Unității Naționale” a depus la Curtea de Apel Chișinău, cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, solicitând anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021” (f.d.1-3, vol. IV, dosar nr. 3-78/21).

Prin încheierea din 07 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău acțiunea depusă de Partidul Politic „Partidul Unității Naționale” a fost transmisă spre soluționarea chestiunii privind conexarea cauzei nr. 3-78/21 cu cauza nr. 3-74/21, într-o singură procedură (f.d.10-12, vol. IV, dosar nr. 3-78/21).

Ulterior la 08 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Cobîșenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Partidul Unității Naționale”, a depus contestație împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, solicitând conexarea cauzei de contencios administrativ nr. 3-74/21 care are obiect de examinare a contestațiilor privind anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021” (f.d.3, 4-10, vol. V, dosar nr. 3-82/21).

Prin încheierea din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău acțiunea depusă de Partidul Politic „Partidul Unității Naționale” a fost transmisă spre soluționarea chestiunii privind conexarea cauzei nr. 3-82/21 cu cauza nr. 3-74/21, într-o singură procedură (f.d.24-26, vol. V, dosar nr. 3-82/21).

La 09 iunie 2021, Bilețchi Vlad, președintele Partidului Politic „Alianța pentru Unirea Românilor” a depus la Curtea de Apel Chișinău contestație împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, solicitând constatarea faptului că Comisia Electorală Centrală se eschivează de la îndeplinirea atribuțiilor legale, în mod repetat, în ceea ce privește gestionarea votului diasporei și nu dorește să soluționeze problema în conformitate cu Codul electoral, constatarea ilegalității Hotărârii Comisei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 și Hotărârii Comisei Electorale Centrale nr.4974 din 08 iunie 2021 de modificare, abrogarea acestora întrucât contravin art. 31 din Codul electoral și nu țin cont de recomandarea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și obligarea Comisiei Electorale Centrale să adopte o hotărâre nouă prin care să respecte dreptul diasporei la vot, în conformitate cu Constituția Republicii Moldova și Codul electoral, deschiderea a cel puțin 190 secții de votare, conform avizului Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (f.d.1-2, vol. VI, dosar nr. 3-83/21).

La 10 iunie 2021, Costiuc Vasile, președintele Partidului Politic „Democrația Acasă” a depus la Curtea de Apel Chișinău, contestație împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, concretizată tot la 10 iunie 2021 (f.d.64-65, vol. II), solicitând anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4974 din 08 iunie 2021 pentru modificarea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile

parlamentare anticipate din 11 iulie 2021” și obligarea Comisiei Electorale Centrale de a constitui 190 secții de votare în străinătate conform recomandărilor prezentate de Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (f.d.3-4, vol. VIII, dosar nr. 3-87/21).

Prin încheierea din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de Partidul Politic „Democrația Acasă” a fost transmisă spre soluționarea chestiunii privind conexarea cauzei nr. 3-87/21 cu cauza nr. 3-74/21, într-o singură procedură (f.d.5-7, vol. VIII, dosar nr. 3-87/21).

La 12 iunie 2021, Costiuc Vasile, președintele Partidului Politic „Democrația Acasă” a depus cerere de concretizare, solicitând anularea parțială a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 (vizavi de cifra 139 de secții de votare) și anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4974 din 08 iunie 2021 (vizavi de cifra 146 secții de votare), cu repunerea în termenul de contestare a hotărârilor și obligarea Comisiei Electorale Centrale de a deschide 190 de secții de votare în străinătate, conform recomandărilor Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (f.d.98, vol. II).

La 11 iunie 2021, Demenciuc Roman, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic Partidul Acasă Construim Europa „PACE” a depus la Curtea de Apel Chișinău, contestație împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, solicitând anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4974 din 08 iunie 2021 privind modificarea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, precum și a Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021” și obligarea Comisiei Electorale Centrale să emită actul administrativ favorabil în vederea constituirii a 220 secții de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (2) și art. 31 alin. (3) din Codul electoral (f.d.3-12, vol. IX, dosar nr. 3-88/21).

Prin încheierea din 11 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, contestația depusă de Partidul Politic Partidul Acasă Construim Europa „PACE” a fost transmisă spre soluționarea chestiunii privind conexarea cauzelor nr. 3-88/21 și nr. 3-74/21, într-o singură procedură (f.d.40-42, vol. IX, dosar nr. 3-88/21).

Prin încheierea din 07 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost conexate cauzele de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (cauza nr. 3-75/21), la cerere de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (cauza nr. 3-77/21), la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Unității Naționale” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Guvernul Republicii

Moldova (cauza nr. 3-78/21) cu cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Blocul electoral „RENATO USATÎI” împotriva Comisiei Electorale Centrale (cauza nr. 3-74/21), atribuindu-le un singur număr 3-74/21 (f.d.97-98, 99-102, vol. I, dosar nr. 3-74/21).

La 10 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Bănărescu Maia, a depus în temeiul art. 25 alin. (3) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului(Ombudsmanul) concluzii, solicitând admiterea acțiunilor și obligarea Comisiei Electorale Centrale de a adopta hotărâre cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 (f.d.168-171, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea Avocatului Poporului doamnei Maia Bănărescu de a interveni în proces pentru a depune concluzii și în baza art. 25 alin. (3) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului(Ombudsmanul) au fost acceptate concluziile scrise.

Prin încheierea din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost conexe cauzele de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Unității Naționale” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoană terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova (cauza nr. 3-82/21), cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Alianța pentru Unirea Românilor” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova (cauza nr. 3-83/21), cu cauza de contencios administrativ, la cererile de chemare în judecată depuse de către Blocul electoral „RENATO USATÎI”, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”, Partidul Politic „Alianța pentru Unirea Românilor” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoane terțe Ministerul Afacerilor de Externe al Republicii Moldova și Guvernul Republicii Moldova (cauza nr. 3-74/21), atribuindu-le un singur număr 3-74/21 (nr. electronic 2-21084602-02-3-06062021-1) (f.d.38-39, 40-44, vol. II, dosar nr.3-74/21).

Prin încheierea din 10 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost conexată cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul Politic „Democrația Acasă” împotriva Comisiei Electorale Centrale și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (cauza nr. 3-87/21) cu cauza de contencios administrativ, la cererile de chemare în judecată depuse de către Blocul electoral „RENATO USATÎI”, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”, Partidul Politic „Alianța pentru Unirea Românilor” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoane terțe Ministerul Afacerilor de Externe a Republicii Moldova și Guvernul Republicii Moldova (cauza nr. 3-74/21), atribuindu-le un singur număr 3-74/21 (nr. electronic 2-21084602-02-3-06062021-1) (f.d.45-46, 47-51, vol. II, dosar nr. 3-74/21).

Prin încheierea din 11 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost conexată cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul Politic „PACE” împotriva Comisiei Electorale Centrale, persoana terță Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova (cauza nr. 3-88/21) cu

cauza de contencios administrativ, la cererile de chemare în judecată depuse de către Blocul electoral „RENATO USATÎ”, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”, Partidul Alianța pentru Unirea Românilor, Partidul Politic „Democrația Acasă” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoane terțe Ministerul Afacerilor de Externe a Republicii Moldova și Guvernul Republicii Moldova (cauza nr. 3-74/21), atribuindu-le un singur număr 3-74/21 (nr. electronic 2-21084602-02-3- 06062021-1) (f.d.163-164, 165-170, vol. II, dosar nr. 3-74/21).

Prin încheierea din 15 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea depusă de Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” cu privire la sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind exercitarea controlului constituționalității unor prevederi din Codul electoral.

A fost remisă Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, reprezentat de avocatul Ion Botnarenco, în vederea examinării constituționalității unor prevederi din Codul electoral după cum urmează:

-sintagma „fără respectarea procedurii prealabile ” din art. 72 alin. (3) din Codul electoral, prin prisma dispozițiilor art. 7, art. 20 alin. (2), art. 23 alin. (2), art. 38 din Constituția Republicii Moldova.

-sintagma „Contestațiile” și sintagmele „se examinează în conformitate cu prevederile Codului administrativ” din art. 73 alin. (7) din Codul electoral, prin prisma dispozițiilor art. 7, art. 20 alin. (2), art. 23 alin. (2), art. 38, din Constituția Republicii Moldova.

-sintagmele „Instanța de judecată adoptă și pronunță hotărârea în conformitate cu prevederile și ale Codului administrativ” din art. 74 alin. (1) din Codul electoral, prin prisma dispozițiilor art. 7, art. 20 alin. (2), art. 23 alin. (2), art. 38 din Constituția Republicii Moldova.

A fost amânată examinarea cauzei în instanța de fond, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate (f.d.69-70, 71-77, vol. II).

Prin decizia de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 137g/2021 și nr. 138g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 72 alin. (3), 73 alin. (7) și 74 alin. (1) din Codul electoral (*procedura prealabilă și contestațiile în domeniul electoral*) nr. 94 din 15 iunie 2021, Curtea Constituțională a declarat inadmisibile excepțiile de neconstituționalitate a: - textului „fără respectarea procedurii prealabile” din articolul 72 alin. (3) din Codul electoral; - cuvântului „Contestațiile” și textului „se examinează în conformitate cu prevederile [...] Codului administrativ” din articolul 73 alin. (7) din Codul electoral și - textului „Instanța de judecată adoptă și pronunță hotărârea în conformitate cu prevederile [...] Codului administrativ” din articolul 74 alin. (1) din Codul electoral, ridicate de către dl avocat Ion Botnarenco, în interesele partidului politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, parte în dosarul nr. 3r-237/2021, pendinte la Curtea Supremă de Justiție și în dosarul nr. 3-74/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău (f.d.87-92, vol. II).

La 14 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Valico Veaceslav a înaintat cerere privind atragerea sa în proces, în temeiul art. 205 alin. (1) din Codul administrativ (f.d.207-209, 226-227, vol. II, dosar nr. 3-74/21).

Prin încheierea din 16 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă ca neîntemeiată cererea înaintată de Valico Veaceslav privind atragerea în proces (f.d.99-100, 101-108, vol. II, dosar nr. 3-74/21).

Reclamanții, fiecare în parte, au solicitat anularea hotărârilor Comisie Electorale Centrale contestate și au cerut obligarea Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova de a deschide secții de votare peste hotare cu întindere de la 191 până la 300 secții de votare.

Prin hotărârea din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise parțial acțiunile în contencios administrativ (contestațiile) depuse de către Blocul electoral „RENATO USATÎ”, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”, Partidul Politic „Alianța pentru Unirea Românilor”, Partidul Politic „Democrația Acasă”, Partidul Politic „Partidul Acasă Construim Europa” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoane terțe Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova privind anularea Hotărârii nr. 4966 din 05 iunie 2021 și Hotărârii nr. 4974 din 08 iunie 2021, adoptate de Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova și obligarea la emiterea actului administrativ.

A fost anulat în parte actul administrativ normativ și anume anexa la punctul 1 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, modificat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4974 din 08 iunie 2021 pentru modificarea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, prin care au fost constituite secții de votare în număr mai mic de 190 secții de votare în străinătate indicate în avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova nr. DC/2/402/4916 din 25 mai 2021.

A fost anulat în parte actul administrativ normativ și anume punctul 1 alin. (3) lit. 1) din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4974 din 08 iunie 2021 pentru modificarea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4966 din 05 iunie 2021 „Cu privire la constituirea secțiilor de votare în străinătate pentru alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021”, prin care au fost constituite secții de votare în număr mai mic de 190 secții de votare în străinătate indicate în avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova nr. DC/2/402/4916 din 25 mai 2021.

În rest, acțiunile au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d.151-152, 153-188, vol. III, dosar nr.3-74/21).

La 17 iunie 2021, Caciuc Gheorghe, reprezentant cu drept de vot consultativ al Blocului electoral „RENATO USATÎ” a recepționat dispozitivul hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.190, vol. III).

Tot la 17 iunie 2021, ora 14:45, reprezentantul Comisiei Electorale Centrale, Nastas Ruslan a recepționat dispozitivul hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.189, vol. III).

Curtea de Apel Chișinău la 17 iunie 2021, ora 16:34, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa părților la proces dispozitivul hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.191-192, vol. III).

La 18 iunie 2021, ora 13:18, prin intermediul poștei electronice (f.d.201, vol. III), Comisia Electorală Centrală, reprezentată de Nastas Ruslan, împuternicit în baza procurii nr. CEC-8/4142 din 09 iunie 2021 (f.d.202, vol. III), a depus la Curtea de Apel Chișinău, cerere de recurs nemotivată împotriva hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii contestate, emiterea unei decizii prin care discreționar, acțiunile înaintate să fie declarate inadmisibile, acțiunile înaintate să fie respinse ca neîntemeiate. Concomitent a fost indicat că motivele de fapt și de drept vor fi prezentate după ce Comisia va lua cunoștință cu hotărârea motivată (f.d.203-204, vol. III). Tot la 18 iunie 2021, ora 13:39, Comisia Electorală Centrală a prezentat cererea de recurs nemotivată în original (f.d.208-209, vol. III).

La 18 iunie 2021, ora 13:20, prin intermediul poștei electronice (f.d.216-217, vol. III), Comisia Electorală Centrală, reprezentată de Nastas Ruslan, împuternicit în baza procurii nr. CEC-8/4142 din 09 iunie 2021, a depus la Curtea Supremă de Justiție, cerere de recurs nemotivată împotriva hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.218-219, vol. III). Tot la 18 iunie 2021, ora 13:46, Comisia Electorală Centrală a prezentat cererea de recurs nemotivată în original (f.d.225-226, vol. III).

Conform extrasului din poșta electronică cu adresa valeria.grigoras@justice.md hotărârea motivată din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată părților la proces, la 19 iunie 2021, ora 10:52 (f.d.215, vol. III).

La 19 iunie 2021, ora 16:04, Comisia Electorală Centrală, reprezentată de Nastas Ruslan, împuternicit în baza procurii nr. CEC-8/4142 din 09 iunie 2021, a prezentat Curții Supreme de Justiție, cererea de recurs motivată.

La 19 iunie 2021, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimaților Blocului electoral „RENATO USATÎI”, Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidului Politic „Partidul Unității Naționale”, Partidului Politic „Alianța pentru Unirea Românilor”, Partidului Politic „Democrația Acasă”, Partidului Politic Partidul Acasă Construim Europa „PACE”, persoanelor terțe Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și Guvernului Republicii Moldova, în corespundere cu art. 33 din Codul administrativ, prin intermediul poștei electronice, copia recursului motivat depus de Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra motivelor recursului (f.d.42-43, vol. IV).

Prin încheierea din 20 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de Comisia Electorală Centrală, reprezentată de Nastas Ruslan, împotriva hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost numit pentru examinare în fond, în complet de 5 judecători, pentru data de 22 iunie 2021, ora 15:00.

La 22 iunie 2021, ora 12:03, Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” a înaintat cerere de

recuzare judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva de la examinarea recursului depus Comisia Electorală Centrală, împotriva hotărârii din 17 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În esență a invocat că, judecătorul Tamara Chișca-Doneva a fost avansată în funcție la Curtea Supremă de Justiție pe criterii politice, astfel exercită atribuțiile profesionale în interesele și la indicațiile Partidului Socialiștilor din Republica Moldova și Partidul „ȘOR”.

Prin urmare, consideră a fi oportună înlăturarea acesteia de la examinarea prezentei cauze pentru a nu fi afectat înlăptuirea actului justiției într-un mod obiectiv și legal.

De asemenea a subliniat că, judecătorul Tamara Chișca-Doneva a fost criticată dur nu doar sub aspectul calității profesionale pe care o deține, dar și în mod personal în cadrul ședinței parlamentare de către alți deputați ai Partidului Politic Platforma Demnitate și Adevăr.

La fel, a relevat că, promovarea judecătorului Tamara Chișca-Doneva pare a fi motivată politic, iar interesele celor care au promovat-o arbitrar, vin în contradicție cu interesele autorului recuzării în cadrul prezentului proces, motiv din care în opinia Partidului Politic Platforma Demnitate și Adevăr, judecătorul Tamara Chișca-Doneva nu poate apărea ca fiind imparțială.

Consideră că, suspiciunile de imparțialitatea judecătorului Tamara Chișca-Doneva sunt justificate de afilierea cu unele persoane și interese politice conexe obiectului litigiului, confirmate atât de fapte consumate ale judecătorului Tamara Chișca-Doneva precum și constatările din cadrul unor investigații jurnalistice.

În drept, a invocat prevederile art. 50 alin. (1) și (2) lit. d); c), e), art. 52, art. 202 alin. (4) din Codul administrativ și art. 52-54 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 202 alin. (4) din Codul administrativ, recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Conform practicii judiciare și în virtutea modificărilor operate la Codul de procedură civilă, prin Legea nr. 155 din 05 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție examinează cererile de recuzare fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând cererea de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție Tamara Chișca-Doneva înaintată de Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de recuzare este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

Articolul 202 alin. (1), (3) și (4) din Codul administrativ stipulează că, judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50. Declarația de abținere sau cererea de recuzare se face în scris, cu indicarea motivelor și anexarea probelor pertinente. Recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Potrivit articolului 52 alin. (1) și (4) din Codul administrativ, în temeiurile

prevăzute la art. 49 și 50, participanții la procedura administrativă pot recuza persoanele care acționează pentru autoritatea publică în această procedură pînă la finalizarea ei. Cererea de recuzare se depune în scris sau verbal prin consemnarea ei într-un proces-verbal. Prevederile art. 51 se aplică corespunzător.

În sensul articolului 50 alin. (1) din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că, motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci cînd persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor pînă la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

Potrivit art. 2.5 din Principiile de la Bangalore, judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul procesului.

Pentru a se pronunța asupra cererii de recuzare depuse de Botnarencu Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca – Doneva, Colegiul consideră imperioasă analiza celor invocate prin prisma jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului.

În hotărârea *Kyprianou v. Cyprus* (73797/01, § 121, ECHR 2005), Înalta Curte a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești. Într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rînd, acuzatului, în cazul procedurilor penale (a se vedea *Padovani v. Italy*, hotărâre din 26 februarie 1993, Seria A nr. 257-B, p.20, § 27). În acest sens, articolul 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putînd fi probată în diferite moduri.

Curtea face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea *Piersack v. Belgium*, din 1 octombrie 1982

și *Grievies v. the United Kingdom*).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii acelui complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea.

În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea *Tocono și Profesorii Prometeiști v. Moldova*, *Castillo Algar v. Spain* și *Morel v. France*). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea *Ferrantelli and Santangelo v. Italy* și *Wettstein v. Switzerland*).

La caz, Colegiul constată că, drept temei de recuzare, Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” a invocat că suspiciunile sale în privința imparțialității magistratului Tamara Chișca-Doneva sunt bazate pe faptul că, judecătorul a fost avansat în funcție la Curtea Supremă de Justiție pe criterii politice, iar de către Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” a fost criticat aspru promovarea dnei judecător Tamara Chișca-Doneva la funcția de vice-președinte al Curții Supreme de Justiție, fapt ce poate fi confirmat prin sursa web și articolele din mass-media.

Raportând prevederile legale enunțate la circumstanțele cauzei, Colegiul conchide că motivele invocate nu se încadrează cele enumerate la art. 49 și 50 din Codul administrativ, care reglementează în mod exhaustiv temeiurile de recuzare a judecătorilor și a inadmisibilității participării judecătorului la judecarea cauzei.

Circumstanțele invocate de Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” în susținerea cererii de recuzare nu indică la existența unor prejudecăți sau idei preconcepute a magistratului recuzat, susceptibile de a le afecta imparțialitatea subiectivă, în sensul definit în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Or, după cum reiterează Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă, imparțialitatea obiectivă a judecătorilor ține de evaluarea aparențelor necesare excluderii unei bănușieli rezonabile privind imparțialitatea judecătorului în temeiul anumitor fapte verificabile.

Articolul 2 din „Principiile de bază ale independenței sistemului judiciar” redactate de Națiunile Unite în 1985 stipulează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințări sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”. Conform art. 8, judecătorii „se vor comporta întotdeauna de așa măsură încât să păstreze prestația postului lor și imparțialitatea și independența sistemului juridic”.

Existența imparțialității, în sensul conferit de art. 6 § 1, se determină prin aplicarea unui test subiectiv, constatând în examinarea convingerilor personale ale unui judecător anume într-o cauză dată și, în același timp, pe baza unui test obiectiv al cărui scop este de a stabili dacă judecătorul a oferit garanții suficiente pentru a elimina orice dubiu legitim în cauză respectivă.

În Recomandarea sa nr. R(94) 12 privind independența, eficiența și rolul judecătorilor (Principiul I.2.d), Comitetul de Miniștri al Consiliului European a stabilit că „Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a lua hotărârile imparțial, în conformitate cu conștiința lor și cu interpretarea pe care o dau faptelor, respectând regulile relevante stabilite de lege“.

Cu referire la argumentele invocate de Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” privind imparțialitatea judecătorului Tamara Chișca-Doneva, Colegiul menționează că, simpla citare a normei legale cât și careva dubii sau suspiciuni cu privire la obiectivitatea și nepărtinirea magistratului nu pot servi drept argument justificat întru recuzarea acestuia, atâta timp cât nu există fapte dovedite care să dea naștere la îndoieli în ceea ce privește imparțialitatea acestuia.

În această ordine de idei, Colegiul reține că, temeiurile de recuzare a judecătorului nu pot fi lărgite la inițiativa participanților, precum și nu pot fi tălmăcite de către aceștia, iar limitele impuse de lege urmează să contracareze abuzurile justițiabililor și să creeze un echilibru necesar pentru înfăptuirea efectivă a justiției.

Totodată, Colegiul atestă că argumentele invocate în această privință, de fapt, sunt critici în adresa judecătorului, care au dreptul de a exista într-o societate democratică, însă, pentru a constitui temei de imposibilitate a magistratului de a participa la examinarea unei cauze concrete, acestea din urmă trebuie să fie însoțite de probe suficiente.

Mai mult ca atât, după cum s-a specificat anterior, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă, inclusiv la înaintarea unei cereri de recuzare, fapt omis de către de Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”.

Prin urmare, reținând că nu au fost prezentate careva probe plauzibile în susținerea argumentelor ce ar pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea judecătorului ce participă la examinarea cauzei, Colegiul le respinge ca declarative.

Potrivit criteriilor enunțate de apreciere a imparțialității obiective a judecătorului recuzat, Colegiul conchide că nu există circumstanțe care ar pune la îndoială rezonabilă imparțialitatea acestuia.

Din considerentele expuse și având în vedere faptul că cererea de recuzare depusă de Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a o respinge.

În conformitate cu art. 202 alin. (4) din Codul administrativ și art. 50-53, 54 și 270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea de recuzare depusă de Botnarenco Ion, reprezentant cu drept de vot consultativ al Partidului Politic „Platforma Demnitate și Adevăr” judecătorului Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererile de chemare în judecată depuse de Blocul electoral

„RENATO USATÎI”, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”, Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”, Partidul Politic „Alianța pentru Unirea Românilor”, Partidul Politic „Democrația Acasă”, Partidul Politic Partidul Acasă Construim Europa „PACE” împotriva Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova, persoane terțe Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova privind anularea Hotărârii nr. 4966 din 05 iunie 2021 și Hotărârii nr. 4974 din 08 iunie 2021 adoptate de Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova și obligarea la emiterea actului administrativ.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Iurie Bejenaru

Nina Vascan

Nicolae Craiu

Victor Burduh